

NATUURTOETS

EENDRACHTSPARKBUURT

STADSDEEL GEUZEVELD
SLOTERMEER

in opdracht van: ***Stadsdeel Geuzenveld Slotermeer***

projectnummer: NC6070102

omvang rapportage: 14 pagina's

projectleider: ing. J.M. Kroon

auteur(s): ing. T.P. Molenaar, ing. C. de Bruijn

datum: **juli 2006**

versie: 01

status: concept

INHOUD

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Projectdoelstelling	3
1.3	Projectgebied	3
2	INVENTARISATIEMETHODIEK.....	4
2.1	Werkwijze	4
2.1.1	In beeld brengen aanwezige soorten en biotooptypen.....	4
2.1.2	Verzamelen bestaande soortgegevens	4
2.1.3	Veldbezoek	4
2.2	Volledigheid inventarisatie	6
3	AANWEZIGHEID BESCHERMDE FLORA EN FAUNA	8
3.1	Biotooptypen	8
3.2	Mogelijk aan te treffen gewervelde flora en fauna op basis van bronnen	8
3.3	Aangetroffen en op basis van biotooptypen te verwachten flora en fauna.....	8
4	EFFECTBESCHRIJVING	10
4.1	Maatschappelijk belang en alternatieven.....	10
4.2	Effecten op beschermde en/of bedreigde fauna	10
5	COMPENSERENDE EN MITIGERENDE MAATREGELEN	11
6	CONCLUSIES, AANBEVELINGEN EN VERVOLGSTAPPEN.....	12
6.1	Conclusies en aanbevelingen	12
6.2	Procedure en tijdpad ontheffingsaanvraag	12
7	BRONNEN	13

Bijlage

1. Natuurwetgeving en relevantie

Kaart

1. Overzicht biotooptypen en aangetroffen beschermde en bedreigde fauna

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

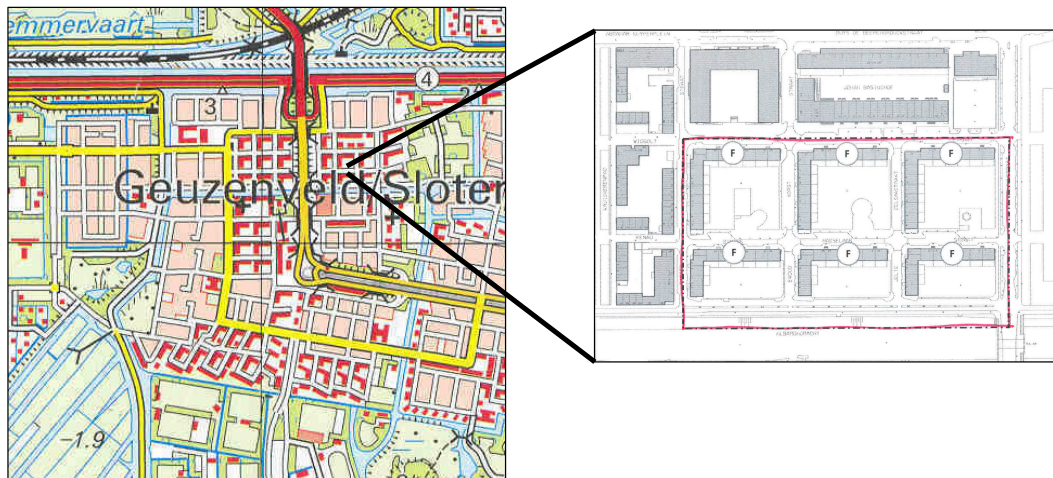
Stadsdeel Geuzeveld-Slotermeer heeft, in het kader van de stedelijke vernieuwing, een nieuwbouwplan opgesteld voor de Eendrachtsparkbuurt. De huidige bebouwing bestaat uit zes haakvormige blokken portieketageflats. Deze bestaan uit 4 woonlagen op een onderlaag met trappenhuisen, bergingen en tuinkamers. Dit alles biedt ruimte aan 288 woningen, 6 bedrijfsruimten en 15 garages. De blokken worden doorsneden door straten waaraan de met groen en speelplaatsen ingerichte hoven liggen. Voor de gewenste vernieuwing moet dit alles gesloopt worden. Hiervoor in de plaats komt een parkstrook die in het oosten begrensd wordt door het CBR-gebouw. In het zuiden tussen de nieuwe parkstrook en de Albardagracht is een strook met bebouwing gepland die bestaat uit minimaal 290 en maximaal 319 nieuwbouwwoningen, 1000 m² bedrijfsruimte en 300 parkeerplaatsen.

1.2 Projectdoelstelling

Er moet worden getoetst of genoemde ingrepen in strijd zijn met de Nederlandse natuurwetgeving. Voor dit project is alleen de Flora- en faunawet (zie bijlage 1) van belang. Het doel van de natuurtoets is het in beeld brengen welke (beschermde) planten- en diersoorten voorkomen in het projectgebied. Informatie hierover is noodzakelijk omdat op deze wijze getoetst kan worden of voor de voorgenomen werkzaamheden ontheffing voor de Flora- en faunawet aangevraagd moet worden. Ook kunnen aan de hand van de verkregen informatie indien nodig, compenserende en/of mitigerende maatregelen worden voorgesteld.

1.3 Projectgebied

Het plangebied ligt in Amsterdam in het stadsdeel Geuzeveld/Slotermeer. De noordgrens wordt gevormd door de W. Ripperdastraat, de oostgrens door de DR. H. Colijnstraat, de zuidgrens door de Albardagracht en de westgrens door de P. van der Werfstraat. Het projectgebied bestaat uit flats en hofjes met groen en speeltuinen.

Figuur 1.1: ligging projectgebied

2 INVENTARISATIEMETHODIEK

2.1 Werkwijze

2.1.1 In beeld brengen aanwezige soorten en biotooptypen

De basis voor de natuurtoets vormen gegevens over het voorkomen van plant- en diersoorten. De eerste gegevensbron bestaat uit al eerder verzamelde gegevens. Deze bestaande soortgegevens worden vaak aangeleverd op kilometerhokniveau. Een nadeel hiervan is, dat niet met zekerheid kan worden of de betreffende planten- of diersoort ook daadwerkelijk in het projectgebied voorkomt.

Om vast te kunnen stellen of een soort voorkomt binnen het projectgebied, vindt in eerste instantie een volledige veldinventarisatie plaats. Tijdens deze inventarisatie wordt het voorkomen van planten- en diersoorten met zekerheid vastgesteld via directe of indirecte (sporen) waarneming. Omdat deze inventarisatie volledig is, wordt zo ook vastgesteld of er (beschermde) soorten voorkomen die niet genoemd zijn in de bestaande gegevens.

Een aantal soorten zal echter niet worden opgemerkt, omdat het veldbezoek buiten de voor die soorten geschikte inventarisatieperiode plaatsvindt of omdat geen uitgebreide inventarisatie kan plaatsvinden met vangmiddelen en dergelijke. In deze gevallen is het belangrijk om te kunnen inschatten of een soort, die volgens de geraadpleegde bronnen in het projectgebied kan voorkomen, daar ook daadwerkelijk verwacht mag worden. Door biotooptypen toe te kennen, kan worden ingeschat of er een geschikte leefomgeving voor de betreffende soort binnen het projectgebied aanwezig is en of het dus aannemelijk is dat de soort aanwezig is binnen het projectgebied. Tevens kan aan de hand van de biotopen een beeld worden gevormd van de kwaliteit van het leefgebied voor de aangetroffen beschermde planten en dieren en hoe zij gebruik maken van (de biotopen binnen) het projectgebied.

2.1.2 Verzamelen bestaande soortgegevens

Voor het onderzoek naar het voorkomen van beschermde planten en dieren is in de eerste plaats zo veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande soortgegevens. In tabel 2.1 is weergegeven welke bronnen per soortgroep zijn gebruikt voor de natuurtoets.

Tabel 2.1: beschikbare bronnen

soortgroep	bronnen
vaatplanten	-
zoogdieren	-
broedvogels	Atlas van de Nederlandse broedvogels (lit. 3)
reptielen	-
amfibieën	Gegevens landelijk meetnet RAVON
vissen	-
vlinders en libellen	Atlas van de Nederlandse libellen (lit. 2)
wintervogels	-
sprinkhanen	-
mossen	-
korstmossen	-
paddestoelen	-

2.1.3 Veldbezoek

Naast het gebruik van bestaande gegevens is ter aanvulling en controle een veldbezoek afgelegd. Voor het veldbezoek was voor deze natuurtoets de maand mei beschikbaar. De inventarisatiemethoden die tijdens het veldbezoek zijn toegepast, worden hierna per soortgroep beschreven.

vaatplanten

Tijdens het veldbezoek is gericht gezocht naar de verschillende beschermde en bedreigde plantensoorten die in het projectgebied zouden kunnen voorkomen.

zoogdieren

Tijdens het veldbezoek is de aanwezigheid van zoogdieren direct geïntervieweerd door middel van zichtwaarnemingen van dagactieve soorten en indirect, door vraatsporen, nesten en hollen, prooiresten, wroet- en graafsporen, uitwerpselen en loopsporen. In verband met de sloop van de gebouwen is door medewerkers van VZZ aanvullend onderzoek uitgevoerd om vast te stellen of er (beschermde) vleermuizen aanwezig zijn.

broedvogels

Er heeft een veldinventarisatie plaatsgevonden door een ronde te lopen door het projectgebied. Tijdens het veldbezoek is in geschikte biotooptypen gericht gezocht naar exemplaren en broedgevallen van broedvogelsoorten en andere sporen die op hun aanwezigheid duiden.

reptielen

Aangezien de verspreiding van reptielen in Nederland niet dusdanig is dat ze in het studiegebied verwacht kunnen worden en de gewenste biotooptypen voor de verschillende reptielen ontbreken, is ervan uitgegaan dat zich geen reptielen in het gebied bevinden. Daarom is verder geen onderzoek gedaan naar het voorkomen van reptielen.

amfibieën

Het projectgebied is geïntervieweerd op aanwezigheid van amfibieën. Hiervoor is in de geschikte biotopen gericht gezocht naar larven, gemetamorfoseerde exemplaren en adulten van de diverse amfibiesoorten.

vissen

In het projectgebied heeft geen visstandbemonstering plaatsgevonden omdat binnen het projectgebied geen watergangen aanwezig zijn.

vlinders en libellen

Uitgaande van de biotooptypen in het projectgebied en de landelijke verspreiding van de beschermde vlinder- en libellensoorten in Nederland, komen hoogstwaarschijnlijk geen bedreigde (rodelijst) soorten voor. Er is daarom geen uitgebreide inventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde en/of bedreigde vlinders en libellen.

wintervogels

De periode die beschikbaar was voor de inventarisatie, is niet geschikt om wintergasten te inventariseren.

overige soortgroepen

Het voorkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen zoals insecten, (korst-)mossen en paddestoelen is op basis van hun verspreiding binnen Nederland zeer onwaarschijnlijk. De gewenste biotooptypen voor deze soorten ontbreken. Bovendien zijn geen soorten uit deze soortgroepen opgenomen in de lijst van beschermde soorten voor de Flora- en faunawet. Zij zijn voor deze natuurtoets dan ook niet geïntervieweerd.

2.2 Volledigheid inventarisatie

Voor een juiste interpretatie van de verzamelde gegevens is het van belang te weten wat de mate van volledigheid ervan is. Deze wordt hieronder aangegeven aan de hand van symbolen.

++ = goed + = voldoende +/- = matig - = slecht

vaatplanten

De inventarisatie van vaatplanten is uitgevoerd in eind mei. Hoewel wij ook werken met vegetatieve herkenning (zonder dat de planten in het bloeistadium zijn) kunnen (na)zomerbloeiërs toch gemist worden als deze tijdens de inventarisatie nog niet geheel tot bovengrondse ontwikkeling gekomen zijn. Gezien de biotoopeisen en de verspreiding in Nederland van de diverse beschermde vaatplanten kunnen echter wel degelijk concrete uitspraken worden gedaan over het voorkomen van dergelijke (eventueel beschermde) soorten.

volledigheid ++

zoogdieren

Inventarisatie van zoogdieren kan nagenoeg het hele jaar plaatsvinden. Ten aanzien van vleermuizen is het plangebied in de nachten van 28 op 29 mei en 4 op 5 juni 2006 tussen 21.45 (zonsondergang) en 05.30 (zonsopgang) uur onderzocht. Er is geïnventariseerd met behulp van een Petterson ultrasound-detector D 100 met koptelefoon. Het plangebied werd hierbij steeds tijdens meerdere ronden te voet doorkruist. Aan de hand van de gebruikte inventarisatiemethoden is een volledig beeld verkregen.

volledigheid ++

broedvogels

De kilometerhokken waarin het projectgebied ligt, zijn in 1998-2000 onderzocht op het voorkomen van broedvogels in het kader van het Atlasproject voor Broedvogels waarbij op alle soorten is onderzocht. Aangevuld met de veldinventarisatie is een volledig beeld verkregen.

volledigheid ++

reptielen

Biotoopeisen en landelijke verspreiding sluiten het voorkomen van reptielen vrijwel uit. Inventarisatie is daarom niet noodzakelijk.

volledigheid : niet van toepassing

amfibieën

Met behulp van gegevens van het landelijk meetnet Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland (RAVON) aangevuld met gegevens van de veldinventarisatie kan een gedegen uitspraak worden gedaan over het voorkomen van amfibieënsoorten.

volledigheid ++

vissen

Niet van toepassing.

vlinders en libellen

Voor het inventariseren van vlinders is de periode juni/juli het meest ideaal. Voor de libellen begint het seizoen echter in half april. Het is daarom mogelijk dat niet alle soorten waargenomen worden. Gezien de aanwezige biotooptypen zijn echter weinig (beschermde- en bedreigde) libellen en/of vlindersoorten te verwachten.

volledigheid +

wintervogels

Er zijn geen gegevens beschikbaar. De maand mei is uiteraard niet de meest geschikte inventarisatieperiode voor waarneming van wintervogels.

volledigheid -

overige soortgroepen

Er zijn geen gegevens beschikbaar en op grond van inhoudelijke argumenten is geen inventarisatie uitgevoerd.

Volledigheid: niet van toepassing

3 AANWEZIGHEID BESCHERMDE FLORA EN FAUNA

3.1 Biotooptypen

Binnen het projectgebied zijn zeven biotooptypen te onderscheiden op basis van vegetatie, abiotiek, inrichting en grondgebruik (zie kaart 1):

- Park
- Tuin
- Bebouwing
- Speelplaats
- Bomenrij (plataan)
- Straat
- Stoep

3.2 Mogelijk aan te treffen gewervelde flora en fauna op basis van bronnen

Uit de beschikbare bronnen (zie tabel 2.1) blijkt dat de soorten uit tabel 3.1 mogelijk binnen het projectgebied voor kunnen komen.

Tabel 3.1: te verwachten beschermde en/of bedreigde fauna op basis van bronnen

wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	tabelnr. Flora- en faunawet	Vogel-/ Habitat- richtlijn	Rode Lijst 2004
broedvogels				
<i>Columba palumbus</i>	houtduif	als 2	-	-
<i>Parus major</i>	koolmees	als 2	-	-
<i>Turdus merula</i>	merel	als 2	-	-
<i>Erithacus rubecula</i>	roodborst	als 2	-	-
<i>Phylloscopus collybita</i>	tjiftjaf	als 2	-	-
<i>Streptopelia decaocto</i>	turkse tortel	als 2	-	-
<i>Troglodytes troglodytes</i>	winterkoning	als 2	-	-
amfibieën				
<i>Bufo bufo</i>	gewone pad	1	-	-
<i>Rana esculenta synklepton</i>	groene kikker complex	1	-	-

(Tabel 1: algemene soorten, Tabel 2: overige soorten en Tabel 3: soorten bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB)

3.3 Aangetroffen en op basis van biotooptypen te verwachten flora en fauna

Tijdens de veldbezoeken zijn alleen beschermde en/of bedreigde diersoorten (of sporen hiervan) in het projectgebied aangetroffen. Beschermde planten komen binnen het projectgebied niet voor. Enkele soorten die volgens de geraadpleegde bestaande gegevensbronnen kunnen voorkomen, zijn niet aangetroffen, maar zijn op basis van de aanwezige biotooptypen wel degelijk in het gebied te verwachten. Zowel de aangetroffen als de op basis van de aanwezige biotooptypen sterk te verwachten soorten zijn opgenomen in tabel 3.2.

Tabel 3.2: in het projectgebied aangetroffen en (op basis van biotooptypen) naar verwachting aanwezige gewervelde diersoorten

Nederlandse naam / wetenschappelijke naam	tabel nr. Flora- en fauna- wet	aangetroffen	naar sterke verwachting aanwezig	biotooptype(n)
broedvogels				
ekster <i>Pica pica</i>	als 2	X	X	park tuin
kauw <i>Corvus monedula</i>	als 2	-	X	park tuin
merel <i>Turdus merula</i>	als 2	-	X	park tuin
stadsduif <i>Columba livia</i>	als 2	-	X	bebouwing
spreeuw <i>Sturnus vulgaris</i>	als 2	-	X	park tuin
winterkoning <i>Troglodytes troglodytes</i>	als 2	-	X	park tuin
amfibieën				
gewone pad <i>Bufo bufo</i>	1	-	X	park tuin
groene kikker complex <i>Rana esculenta synklepton</i>	1	-	X	park tuin
zoogdieren				
gewone dwergvleermuis <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	3	X	-	bebouwing park tuin

(Tabel 1: Algemene soorten, Tabel 2: Overige soorten en Tabel 3: Soorten bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB)

Broedvogels

Er zijn tijdens de inventarisatie geen broedgevallen waargenomen. Van de te verwachten soorten, is alleen de ekster aangetroffen. De overige in tabel 3.1 genoemde soorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, maar hier gezien de biotooptypen zeker wel te verwachten.

Amfibieën

De in tabel 3.1 opgenomen amfibieënsoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, maar wel in het projectgebied te verwachten. Voortplanting vindt niet plaats binnen het projectgebied vanwege het ontbreken van open water. Wel kan het gebied gebruikt worden als zomer- en/of overwinteringsbiotoop.

Zoogdieren

Tijdens de inventarisatie ronden is een aantal malen de gewone dwergvleermuis waargenomen. Dit ging veelal om foeragerende exemplaren. In één geval is zwermgedrag waargenomen. Het betrof één exemplaar dat gedurende tenminste een tiental minuten rondvloog bij de noordwesthoek van het bouwblok op de hoek van de K.S. Hasselaarstraat en de P. van der Werfstraat. Het dier vloog daarbij aan op de rechteronderkant van het middelste van een drietal raampjes op de vijfde bouwlaag. Vermoedelijk bevindt zich tussen het kozijn en de muur een toegang tot een ruimte die als verblijfplaats wordt gebruikt. Het zwermgedrag werd slechts gedurende één ronde waargenomen. Op grond van de waarnemingen kan worden geconcludeerd dat zich in dit bouwblok een verblijfplaats bevindt van een los exemplaar of ten hoogste een klein groepje van de gewone dwergvleermuis. Het gaat hierbij vermoedelijk om één/enkele mannetjes. Dergelijke verblijfplaatsen van mannetjes kunnen later in het seizoen worden gebruikt als paarverblijf.

4 EFFECTBESCHRIJVING

4.1 Maatschappelijk belang en alternatieven

Buurt Ne9en in Geuzenveld, waar de Eendrachtsparksparkbuurt deel van uitmaakt, is in 1995 aangewezen als een voorbeeldproject voor stedelijke vernieuwing in de Westelijke Tuinsteden. Het doel was om het woon- en leefklimaat in de buurt weer aantrekkelijk te maken. De basis hiervoor lag in de analyse dat een investering in de buurt, de openbare ruimte en het groen in de omgeving noodzakelijk was. Het merendeel van de toenmalige bewoners onderschreef deze analyse. Als niets werd gedaan aan de buurt, zo vonden ook de bewoners, zou het verval in deze buurt niet te stuiten zijn. De achteruitgang van de kwaliteit van de woningen en de openbare ruimte zou onvermijdelijk zijn. Dit zou verder kunnen leiden tot een zwakkere sociaal-economische basis, verdere verschraving van voorzieningen en een concentratie van minder draagkrachtige bewoners (bron: concept vernieuwingsplan Eendrachtsparkbuurt).

Het slopen van de bestaande bebouwing is hoe dan ook noodzakelijk om de gewenste stedelijke vernieuwing te kunnen doorvoeren. Het afwegen van alternatieven is daarbij niet van toepassing.

4.2 Effecten op beschermde en/of bedreigde fauna

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen broedgevallen waargenomen, toch is het zeer waarschijnlijk dat in de tuinen en in het park wel broedende vogels voorkomen. Het rooien hiervan heeft dus een schadelijk effect. In de nieuw aan te leggen parkstrook komt voldoende nieuwe broedgelegenheid terug. De nieuwe parkstrook vormt ook een groter aaneengesloten gebied, in vergelijking met de huidige situatie, waardoor het uiteindelijke resultaat een verbetering is voor de broedvogels. De sloop zal buiten het broedseizoen plaatsvinden en daarom zijn geen negatieve effecten te verwachten ten aanzien van de broedvogels.

Amfibieën

De aanwezige amfibieënsoorten zijn zeer algemeen in Nederland en stellen weinig specifieke eisen aan hun leefomgeving. Zij kunnen gemakkelijk elders een nieuw zomer- en winterbiotoop vinden. Vanwege het ontbreken van open water, zijn de werkzaamheden niet van invloed op de voortplanting. De nieuw aan te leggen parkstrook biedt in voldoende mate nieuwe vestigingsmogelijkheden.

Zoogdieren

Door het slopen van de portiekflats en het herinrichten van het gebied wordt de huidige verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernietigd, evenals het foerageergebied. De watervleermuis en de laatvlieger zullen geen schade ondervinden als gevolg van de sloop. Deze soorten zijn waargenomen langs en boven de Albardagracht, die bij de geplande werkzaamheden ongemoeid blijft.

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland en heeft gedurende het zomerseizoen een netwerk van meerdere verblijfplaatsen die afwisselend worden gebruikt. Het wegvallen van één verblijfplaats is daarom niet onoverkomelijk voor deze soort. Het aantal vleermuizen dat gebruik maakt van de verblijfplaats is daarnaast beperkt (hooguit enkele exemplaren). Hoewel de verblijfplaats door de sloop definitief zal verdwijnen, zullen de effecten op de aanwezige vleermuizen (zolang de voorgeschreven aanbevelingen uit het volgende hoofdstuk in acht worden genomen) beperkt zijn.

In de nieuw te realiseren plannen komt een parkstrook die op den duur geschikt is als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Voor de enkele exemplaren die waargenomen zijn tijdens het veldbezoek, is in de buurt voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

5 COMPENSERENDE EN MITIGERENDE MAATREGELEN

Op grond van voorgaande zal in het kader van mitigatie altijd gesloopt dienen te worden in een relatief veilige periode en op een voorzichtige manier. De relatief veilige perioden voor sloop buiten de paartijd en buiten de winterperiode kunnen gevonden worden in de volgende perioden:

- Eind maart tot en met april, waarbij gekozen dient te worden voor een warmere periode. De dieren zijn dan niet meer lethargisch (overwintering voorbij) en kunnen dus zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De kraamperiode is dan nog niet begonnen.
- Oktober - november, waarbij gekozen dient te worden voor een warmere periode. De dieren zijn dan nog niet lethargisch en kunnen dus zelfstandig een andere verblijfplaats zoeken. De overwinteringsperiode is nog niet begonnen.

Het slopen van de gebouwen dient te gebeuren met een voorzichtige aanpak: strippen in plaats van met de kogel. Het verdient aanbeveling tijdens het slopen een vleermuisdeskundige oproepbaar te hebben. Indien tijdens het slopen tijdens de aangegeven veilige periode onverhoopt toch nog vleermuizen aangetroffen worden, dient het sloopwerk op deze plek tijdelijk stilgelegd te worden en dient er een vleermuisdeskundige bij geroepen te worden die de gevonden dieren kan opvangen en elders kan vrijlaten.

Aanbevolen kan worden in de nieuwe bebouwing mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen te realiseren. Hierbij moet gedacht worden aan eenvoudige maatregelen als het geven van toegang tot de ruimte in spouwmuren of onder daklijsten aan vooral de zuidelijke of zuidwestelijke zijde van de gebouwen. Al naar gelang het ontwerp van de gebouwen zijn er vele mogelijkheden denkbaar. Het verdient aanbeveling in overleg met de architect en een vleermuisdeskundige een aan het specifieke ontwerp aangepast advies te laten opstellen.

6 CONCLUSIES, AANBEVELINGEN EN VERVOLGSTAPPEN

6.1 Conclusies en aanbevelingen

De bestaande soortgegevens en de resultaten van het veldbezoek, zijn voldoende om een betrouwbaar beeld te vormen van de aanwezigheid van bedreigde en beschermde planten en dieren binnen het projectgebied. Aanvullend onderzoek is daarom niet nodig.

In het projectgebied zijn soorten uit tabel 1, 3 en vogels aanwezig. Voor de soorten die in tabel 1 zijn opgenomen (gewone pad en groene kikker complex) geldt een algemene vrijstelling. Dit houdt in dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden. Wel is de zorgplicht van toepassing, wat inhoudt dat alle in het veld levende dieren en planten van onvervangbare waarde zijn (intrinsieke waarde) en er daarom zorgvuldig mee omgesprongen moet worden.

Omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden, hoeft hiervoor ten aanzien van broedvogels geen ontheffing te worden aangevraagd.

Omdat een vaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (tabel 3) wordt vernietigd, geldt dat er een ontheffing moet worden aangevraagd voor het overtreden van artikel 75 van de Flora- en faunawet. De aanvraag wordt beoordeeld door middel van de 'uitgebreide toets'. Dit houdt in dat wordt getoetst wat het maatschappelijke belang is van de ingreep, welke alternatieven tijdens de planvorming zijn afgewogen en of de ingreep schadelijk is voor de algemene instandhouding en staat van de soort. De onderbouwing hiervoor is opgenomen in paragraaf 4.1 van dit rapport.

6.2 Procedure en tijdpad ontheffingsaanvraag

Het aanvraagformulier voor een ontheffing moet samen met 3 exemplaren van dit rapport (die als ecologische onderbouwing moet worden beschouwd) en het ontwerpplan worden opgestuurd naar:

Dienst Regelingen Dordrecht
Team uitvoering Flora- en faunawet
Postbus 1191
3300 BD Dordrecht

De behandeling van een ontheffingsaanvraag verloopt volgens de procedure van de Algemene wet bestuursrecht. Dienst Regelingen Dordrecht, de instantie die de aanvraag beoordeelt, hanteert een wettelijke termijn van acht weken om tot een besluit te komen. Deze reactietermijn kan vier tot zes maanden worden verlengd als hiertoe aanleiding is. De praktijk wijst uit dat ten aanzien van ingediende ontheffingsaanvragen met de laatstgenoemde termijn rekening gehouden moet worden.

Indien Dienst Regelingen Dordrecht geen bezwaren heeft tegen de voorgenomen ingreep, krijgt de aanvrager in eerste instantie een voorlopige ontheffing. Na afgifte hiervan hebben derden nog zes weken de tijd om bezwaar aan te tekenen. Tijdens de bezwarentermijn mag op eigen risico wel begonnen worden met de werkzaamheden. Mocht bezwaar worden aangetekend, dan zal de minister beslissen of wel of geen definitieve ontheffing wordt verleend. Als de minister besluit niet mee te gaan in de bezwaren, kan er in beroep worden gegaan bij de bestuursrechter. Dit beroep kan meer dan een jaar in beslag nemen.

7 BRONNEN

Geraadpleegde literatuur

1. Koelman, R.M., *Vleermuisonderzoek Geuzenveld-Slotermeer*, Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, juni 2006.
2. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse Libellen (Odonata)*, Nederlandse Fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.
3. SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002, *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*, Nederlandse Fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.
4. Heukel's Flora van Nederland, 1996, R. van der Meijden. Rijksherbarium / Hortus Botanicus Rijksuniversiteit Leiden.
5. Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, 2003, *Zoogdieren van West-Europa*, KNNV Uitgeverij.

Geraadpleegde internetpagina's

www.minlnv.nl
www.natuurloket.nl

BIJLAGE 1: NATUURWETGEVING

In Nederland zijn ten aanzien van natuurwetgeving twee wetten en twee richtlijnen van toepassing:

- Natuurbeschermingswet
- Flora- en faunawet
- Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn

De Natuurbeschermingswet en de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn beschermen gebieden die in het kader hiervan zijn aangewezen. De Flora- en faunawet is meer soortgericht en geldt daar waar beschermde soorten voorkomen.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn is een Europese richtlijn die in 1979 is vastgesteld en is gericht op de bescherming van vogelsoorten binnen de Europese Unie (EU). De richtlijn verplicht de lidstaten tot de instandhouding van de in het wild levende vogelsoorten op hun grondgebied en heeft betrekking op de bescherming van vogels, eieren, nesten en leefgebieden.

De richtlijn draagt tevens zorg voor de extra bescherming van broed- en trekvogels die:

- met uitsterven worden bedreigd;
- gevoelig zijn voor veranderingen in de leefomgeving;
- als bijzonder zeldzaam beschouwd worden;
- bescherming nodig hebben vanwege de eisen die ze aan hun habitat stellen.

Voor de vogels die genoemd worden op de lijst van kwalificerende soorten, heeft de minister Speciale Beschermingszones (SBZ's) aangemeld die als zodanig zijn aangewezen door de EU. In deze gebieden en daarbuiten mogen geen handelingen worden verricht die een negatief effect hebben op de voorkomende beschermde vogels (o.a. omtrent het doden, vangen of verstoren). Voor de aangewezen vogelrichtlijngebieden geldt ook het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn en het daarmee samenhangende toetsings- en afwegingskader zoals in artikel 6 van de Habitatrichtlijn is opgenomen.

Habitatrichtlijn

De Europese Habitatrichtlijn is complementair aan de Vogelrichtlijn en richt zich op de bescherming van bijzondere planten- en diersoorten (uitgezonderd vogels) en hun leefgebieden.

De in de richtlijn genoemde maatregelen zijn gericht op:

- het behoud van natuurlijke habitat en ecosystemen;
- de bescherming van leefgebieden van bepaalde dieren en planten.

Met de richtlijn wordt getracht een Europees ecologisch netwerk tot stand te brengen (Natura 2000) zodat migratie van planten- en diersoorten binnen de EU mogelijk wordt gemaakt.

Zowel voor soorten als natuurlijke habitat kunnen door de lidstaten SBZ's aangemeld worden (gebieden van communautair belang). Deze moeten door de Europese Commissie worden goedgekeurd. Activiteiten die de soorten en habitat binnen een SBZ aantasten zijn verboden. Tevens moeten de milieueffecten van deze activiteiten worden beoordeeld. Wanneer een activiteit van groot openbaar belang (activiteit i.v.m. menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of verbetering van het milieu) is, kan in sommige gevallen ontheffing worden verleend. Wel moeten dan respectievelijk mitigerende en/of compenserende maatregelen worden genomen.

In bijlage I van de richtlijn worden de beschermde habitat genoemd. In bijlage II zijn de planten- en diersoorten genoemd waarvan de habitat beschermd moet worden om deze soorten in stand te

houden. Een aantal van deze soorten hebben een prioritaire status wat inhoudt dat niet alleen de soort maar ook de leefomgeving hiervan als beschermd beschouwd moet worden.

In bijlage IV worden de soorten genoemd die strikte bescherming genieten. Het is verboden deze soorten te doden, te vangen of te verontrusten of hun habitat aan te tasten. Dit geldt niet alleen binnen de SBZ's maar ook daarbuiten. Veel soorten uit bijlage IV zijn ook genoemd in bijlage II.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet is een gebiedsbeschermingswet waarin de aanwijzing van gebieden als 'beschermd natuurmonument' is geregeld. In de beschermde gebieden zijn handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis of planten en dieren verboden zonder vergunning.

In 1998 is de Natuurbeschermingswet herzien. Sindsdien is het voor de minister van LNV mogelijk beschermde landschapsgezichten aan te wijzen, alsmede gebieden die wegens internationale verplichtingen beschermd moeten worden (SBZ's). Daarnaast heeft het Rijk een aantal beschermingstaken gedelegeerd aan de provincies (o.a. verlenen van vergunningen).

Op dit moment wordt gewerkt aan een wijziging van de Natuurbeschermingswet uit 1998. Het doel hiervan is de gebiedsbeschermingscomponent van de Vogel- en Habitatrichtlijn beter te verankeren in de Nederlandse natuurwetgeving.

De nieuwe Natuurbeschermingswet bestaat uit drie onderdelen:

- aanwijzing van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (artikel 10a);
- beheer van deze gebieden (artikel 19a, 19b en 19c);
- toetsen van plannen, projecten en andere handelingen in of nabij deze gebieden (artikel 19d, 19e, 19f, 19g en 19h).

De nieuwe Natuurbeschermingswet is nog niet van kracht en daarom hebben de gebiedscomponenten van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn momenteel nog directe doorwerking.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gericht op de bescherming van in het wild levende planten- en diersoorten en is sinds 1 april 2002 in werking. Het is een raamwet wat inhoudt dat alleen de hoofdlijnen ervan zijn opgenomen. De uitwerking van deze hoofdlijnen is geregeld in aparte besluiten en regelingen.

De Flora- en faunawet is ontstaan uit een aantal Nederlandse soortbeschermingswetten (Vogelwet 1936, Wet Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantensoorten, Jachtwet, Nuttige dierenwet 1914 en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet) en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn. Deze Europese soortbescherming heeft met de Flora- en faunawet een Nederlandse vertaling gekregen en vervangt deze. Ook de Nederlandse soortbeschermingswetten zijn vanaf de inwerkingtreding vervangen door de Flora- en faunawet.

Hoofdstuk II (artikel 3, eerste en tweede lid, en artikel 4, eerste tweede en derde lid) van deze wet bevat bepalingen aangaande de aanwijzing van beschermde planten- en diersoorten. De aanwijzing op nationale gronden heeft plaatsgevonden bij algemene maatregel van bestuur (Staatsblad 523 28 november 2000, Staatscourant 13 maart 2002). Internationaal gezien zijn bij ministeriële regeling de soorten overgenomen uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn.

Uitgangspunt van de Flora- en faunawet is het 'nee-tenzij'-beginsel. Beschermen staat voorop, ingrijpen is bij uitzondering mogelijk. Het beschermen van soorten wordt door de wet op twee manieren mogelijk gemaakt:

1) Het verbieden van een aantal handelingen die schadelijk zijn voor beschermde planten of dieren.

Op basis van artikel 8 is het verboden om beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen. De artikelen 9 tot en met 12 zijn gericht op het beschermen van diersoorten. Hierin staat beschreven dat het verboden is beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (art. 9), opzettelijk te verontrusten (art. 10), nesten, holen, andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (art. 11) en eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art. 12).

2) Het aanwijzen van kleine terreinen of objecten als beschermde leefomgeving.

Hoofdstuk IV bepaalt dat Gedeputeerde Staten de mogelijkheid hebben om plaatsen die van grote betekenis zijn voor een beschermde planten- of diersoort aan te wijzen als beschermde leefomgeving.

Op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet kan ontheffing worden verleend voor handelingen die in strijd zijn met de verboden uit de wet. Per 23 februari 2005 is het een en ander veranderd ten aanzien van de ontheffingen voor de Flora- en faunawet. Aanleiding hiervoor is het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere aanwijzingen* (amvb artikel 75).

Met de komst van amvb artikel 75 is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Dat scheelt het doorlopen van de tijdrovende ontheffingsprocedure. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Kort gezegd komt de regeling hierop neer:

als uw werkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- een algemene vrijstelling (voor algemene soorten, die zijn opgenomen in tabel 1);
- een vrijstelling op voorwaarde dat u handelt conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzame soorten opgenomen in tabel 2 en alle vogels).

Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. Als uw werkzaamheden niet vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling en er is een reële kans van schade aan beschermde dieren of planten, dan moet vooraf een ontheffing worden aangevraagd.

Voor zeldzame soorten (deze zijn opgenomen in tabel 3) is voor van de genoemde werkzaamheden geen vrijstelling van toepassing en moet een ontheffing worden aangevraagd.

Rode Lijst

Op Rode lijsten staan soorten die worden bedreigd in hun voortbestaan. In Nederland is inmiddels voor negen soortgroepen een Rode Lijst gepubliceerd in de Staatscourant:

- vogels
- dagvlinders
- zoogdieren
- reptielen en amfibieën
- paddestoelen
- libellen
- krekels en sprinkhanen
- korstmossen
- zoetwatervissen

De Rode lijsten komen voort uit het verdrag van Bern. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en kwetsbaar zijn. Rodelijstsoorten genieten geen wettelijke bescherming. Wel is in de Flora- en faunawet (artikel 7) vastgelegd dat de overheden zich inzetten voor de bescherming van deze soorten en onderzoek naar deze soorten bevorderen. Provinciale en gemeentelijke overheden en terreinbeherende instanties worden geacht om rekening te houden met de Rode lijsten bij het uitvoeren van beheer en het formuleren van beleid.

Relevantie natuurwetgeving

Het projectgebied ligt niet in of nabij een SBZ van de Habitat-of Vogelrichtlijn. Ook ligt het projectgebied niet binnen (de invloedssfeer) van een aangewezen (staats)natuurmonument. Van gebiedsbescherming is daarom geen sprake.

Ten aanzien van dit project is gezien het voorgaande alleen de Flora- en faunawet van toepassing (soortbescherming). Ook zal, in het licht van de algemene zorgplicht, zo veel mogelijk rekening gehouden worden met de in het projectgebied voorkomende rodelijstsoorten (bescherming en behoud van leefgebied).

Bijlage 1: Overzicht biotooptypen en aangetroffen beschermde flora en fauna

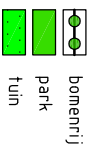
OVERZICHT BIOTOPTYPEN EN AANGETROFFEN BESCHERMDE EN BEDREIGDE FLORA EN FAUNA

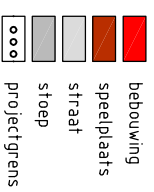
LEGENDA

Biotopen

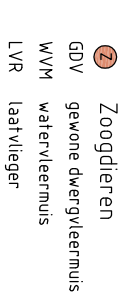
Beplantingen buiten bosverband

Overig

Soorten

PROJECT:
PROJECTN:
DATUM:
SCHAAL:
KAARTNUN:
Opdrachtge

PROJECT: NATUURTOETS EENDRACHTPARKBUURT
PROJECTNUMMER: NC6070102

DATUM: 8 juni 2006

SCHAAL: 1 : 1000

KAARTNUMMER: 1

Opdrachtgever:

Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer

Gemeente Amsterdam

Plein '40-'45 nr.1

1064 SW Amsterdam

Telefoon 020 889 80 00

Fax 020 614 77 11

Vervaardigd door:

